

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mereurea si Sambet'a. Fóiea una data pe seputena, — Pretiulu: pe 1 anu 10 r. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fară depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 99.

Brasovu, 15. Decembre 1861.

Anulu XXIV.

Museulu dela Clusiu si Asociatiunea dela Sibiu.

I. Noi nu lipsiramu a impartasi cu alta ocasiune cate ceva despre resultatulu adunarii generale a societatii museului transilvanu, tienute in Clusiu catra capetulu lunii Noembre; avemu înse temeiuri mai multe care ne îndemnă, că acum dupa ce ne este ertatu a mai resuflá cevasi din sgo-motulu politicei, se ne re'ntórcemu săcă odata la starea de astazi si la lucrările acelei societati.

Societatea inițiatata in Transilvani'a spre a fundá si a conservá unu institutu sciintificu sub nume de museu intru intielesulu statutelor sale nu este vreunu asiediementu proprie nationalu magiaru, precum nu e nici societatea pentru cunoșcerea patriei (Verein für Vaterlandskunde) germana séu sasescă. Gubernulu centralu niciodata nu s'a invoită a se dá reuniiiloru séu societatiloru sciintifice ori literarie, caracteru specificu nationalu. Cu tóte acestea numit'a societate pentru cunoșcerea patriei, resiedietore in Sibiu are in fapta unu caracteru germano-sasescu, atatu pentrua limb'a desbateriloru si a manipularii intrens'a este cea germana, catu si pentrua mai toti membrii aceleia suntu sasi transilvani. Totu din asemenea cause societatea museului din Clusiu este in fapta unguresca, incat u Dn. v.-presedintele aceleia Dr. Josifu Szabó avu intru nimicu a o dechiará pe aceeasi atatu in cuvântulu seu de deschidere, catu si in celu cu care intimpină pe Esc. S'a Dn. Conte Emericu Mikó la re'ntórcerea acestuia din Vien'a nu numai de nationala magiara, ci — si de singurulu limanu de scapare si aparamentu alu nationalitatii magiare in Transilvani'a la unele casuri neprevediute.*). Déca noi premitemu asemenea observatiuni, nu o facemus acest'a cu vreo imputatiune, departe se fia! Romanii transilvani nu au nici a imputá si atatu mai puçinu a pismui celorulalte doue natiuni nesciint'a loru pe calea sciintieloru, ci datorint'a romaniloru este numai a se conduce de o nobila rivalitate, a lucră si a face asemenea, eara dreptulu loru sacru care niciodata nu li se va poté disputá, este a pretinde, că mai multu se nu li se lungescă nimini in cararea culturei loru nationale, candu voiescu a purcede si ei pe dêns'a. De aci încolo romanii nu potu manecá dela punctulu de unde manecara altii, prin urmare deocamdata nici ca potu merge alaturea cu ceia; ci voru manecá din altu stadiu órecare; eara la timpulu seu voru sosi totu acolo, incatreu nesuescu toti ceilalți. In acesta cale înse romanii voru trebui se tienă in ochi tóte lucrările sciintifice ale celorulalti compatrioti, pentru că dupa imprejurari se se pota folosi de acelea; eara apoi se fia dênsii incredintati, ca va veni anca si timpulu acela, cându ungu-ri si sasii anca voru imprumutá multe dela romani, pe carii pana acum ii cunoscu multu mai reu decat pe oricare altu popor din tierile europene.

Este interesantu a cunoșce starea finantiala a museului din Clusiu, pe care noi altadata o respicaramu numai că prin trécatu in o cifra neesacta. Acést'a se cunoșce din socotél'a data de casierulu societati in 25. Noembre a. c. Din aceea se vede cumca:

In 22. Noembre 1860 museulu avea:

a) in auru 103 galbini; b) in obligatiuni urbariale care umbla cu interesu 104,700 fl.; c) in obligatiuni de statu din imprumutulu numit'u nationalu (1854) 5800 fl.; d) in obligatiuni particulare de ale fundatoriloru 28,326 fl.; e) capitalulu datu cu interesu 8800 fl.; f) in bani per cassa 4521 fl. 33 cr.; adica sumele totale: 103 galbini si 152,147 fl. 33 cr. Séu subtragendu spesele curente (lefle s. a.) 103 galb. si 144,866 fl. că fondu statatoru.

Pe a. 1861 au intrat a) 39 galbini; b) in oblig. urbar.

* Peste totu Dn. Dr. Jos. Szabó a cam politisatu multisoru in acele cuvinte ale sale, adica ce se mai dicem, a vorbitu in spiritualu di-leloru in care traimus. —

20,000 fl.; c) oblig. nation. 100; d) pe oblig. nat. in schimbu oblig. urbar. 5900; e) dela fundatori 4103 fl. 15 cr.; f) in oblig. ipotec. bani dati imprum. 115,500 fl.. intrati in bani adunati dela membrii (noi?) 465 fl.; fondulu Haynald (pentru istoria) 300 fl.; h) implinire in bani la schimbulu oblig. nat 785 fl.; i) interese dela oblig. foundationale 7352 fl. 68 cr.; k) interese dela bani dati cu dobenda 3835 fl. 50 cr.; l) danii odata pentru totudeauna 169 fl. 64 cr.; m) in asia numite bonuri 2,427 fl. 50 cr.; n) depositu la biblioteca 49 fl.

Luanduse totu feliulu de obligatiuni dupa valórea loru nominala, eara nu dupa cursu, eara galbinii cate 6 fl.; atunci sum'a averii museului in bani ar face 323,896 fl. 77 $\frac{2}{3}$ cr. v. a., eara dincontra avereia totala in bani pe a. 1861 este numai 173,626 fl. 30 $\frac{5}{10}$ cr. In acesta suma nu se cuprindu colectiunile felurite despre care a fostu vorb'a cu alta ocasiune.

Spesele cum amu dîce peritóre ale museului au fostu in a. 1861 pe cladirea casei ce se gatesce pentru incaperia mu-seului 10,821 fl. 97 $\frac{3}{6}$ cr, eara in lefi s. a. 6853 fl. 50 $\frac{2}{6}$ cr.

In totu casulu frumose sume, frumosu zelu, care merita de a fi laudatu si imitatu. Ci eata, tocma acest'a pote fi imprejurarea ce va fi indemnatu pe „Korunk“ de a luá in bagatelu cele 5600 fl. care s'au adunatu in órele dinte i ale subscriptiuniloru deschise si a le depunerii sumelor subscrise in adunarea generala a asociatiunii transilvane romanesci. Noi multiamu numitului jurnalul pentru acelui pintenu ce da romaniloru, că ei anca se sacrifice pe catu numai potu pentru noulu loru institutu de cultura; recunoscem si atata, ca acea suma de 5600 fl. séu si 10,000 fl. cata se va fi adunatu in urmatorele dile ar fi o bagatela in referinta catra nenumeratele trebuintie ale romaniloru; nici décum insa nu voim a recunoșce ca aceea ce au datu si vorb'a cu altu si cale de a fi singur'a mesura, dupa care se pote cineva judecă starea loru materiala, cum si alu loru de votamentu pentru cultura si inaintarea in sciintia. Tocma pentru aceea noi poftim pe „Korunk“, ca cu acesta ocasiune se mai arunce in cumpana anca si urmatorele impreguiară si cifre.

Romanii transilvani (vorbim astadata numai despre a-cestia) nu luara dela statu in acesti 12 ani din urma pentru institutile loru de cultura nici unu cruceriu frântu, pentru cele doue institute pedagogice infintiate de joi pana mai apoi intre anii 1850—1851 la Orlatu si Nasaudu se potu considera mai deadreptulu că ajutate din fondurile regimentelor. Cu toate acestea romanii au scosu sume relative maricele din punigile loru, spre a pune temeiul mai bunu viitorul si fericirii proprié nationale si spirituale.

In Blasiu dupa revolutiune resiedinti'a, bisericele, scólele, seminariulu, casele capitulare, tipografi'a, bibliotecile scl. scl. au fostu sparte, depredate, in catuva ruinate. Restaurarea tuturoru pe catu s'a potutu cu incetulu, o vomu calcula forte moderatu, adica preste totu la 100,000.

In Sibiu resiedinti'a asemenea depredata, lipsa totala de seminariu, fundatiuni, vestminte bisericesci, tipografia scl. Asia cumpararea casei in strat'a macelariloru, a gradinei, a tipografiei, fundatiunea Franciscu-Josefiana, a preotiloru neputinciosi, alui Pantazi, a tipografiei s. a. s. a. earasi celu mai puçinu 100,000 fl.

In Brasovu cladirea scóleloru 80,000 fl.

Fondulu profesoriloru (cu alu lui J. Juga impreuna*) 30,000 fl. Fondulu reunii fem. rom. 22,000 fl.

In totu Ardealulu din vreuo 400 scóle infintiate celu puçinu 200 case de scóle cladite de nou un'a cu alta cate 500 fl. — 100,000 fl.

Lefi la 200 dascali neavuti pana acum, un'a cu alt'a numai cate 100 fl. pe an. in 5 ani*) 50,000 fl.

*) Afara de ajutoriulu moldavo-romanesca cu 1000 galbini.

**) In partea meridionala a Transilvaniei se afla cele mai multe scóle romanesci insestrate binisioru.

Tacsa sidocisala necuuoasuta la celealte confesiuni, platita numai de romanii gr. res. neuniti in 12 ani numai cate 10,000 — 120,000.

Tienerea de trei foi periodice in cursu de 10 ani, pe catu timpu ungariei ardeleani nu avura jurnale de locu, luanandu abonatii romani din Ardealu la tota trei numai 800 la 9 fl.* in diece ani 72,000 fl.

Fondurile dela Resinari pentru stipendii 30,000 fl.

In an. 1860/1 fondulu Gazetei si celu alu juristilor unulu cu altulu 10,000 fl.

In an. 1861 alu Asociatiunii 10,000 fl.

Suma totala 724,000 fl. v. a.

La tota acestea amu mai sci enumeră si alte spese nationale, cu care suntemu prea siguri ca sum'a totala ar trece usioru la optu sute mii; noi finse nu voimu se facemu aici pe samesiulu natiunii, ca la români nu scie totudeau'a stâng'a ceea ce face drépt'a. — Atata totusi cauta se observamu, ca multi tineri scolari ar fi intrecurmatus cursulu învatiaturilor, deca nu s'aru fi aflatu binefacatori totu de aci, din sinulu natiunii noastre. Mai departe calitatea acestoru cifreanca adveresce, ca romaniloru niciodata nu le a plesnitu prin capu a cladi turnulu dela culme, ci ca ei au sciutu totudeau'a se ju-dece, care suntu primele loru trebuintie si au inceputu totudeauna dela acelea. In cele din urma vede oricine, ca unu poporu numerosu, care in cursulu seculiloru a fostu lipsit u de orice ajutoriu alu statului si chiaru de propriile sale averi, acum simte dintr'odata lips'a de milioane, eara nu numai de cateva miisiore.

Ciuiiș, 27. Dec. Domnul kom. prov. Konrad Šmidt pléză la Miercurea spre a lăsa dñaințe alecerile. — Сп ворбеште de șnă plană de a țină Apdealul 35 de komitate, 12 mariori și cîkcie, 12 române și 11 case.

LA CRITIC'A DEIN „KORUNK.“

I.

Blașiu, 2/16. Dec. Multi suntu criticii, de vomu numiasia pre ori ce-ne, care si redica cuventulu spre judecarea altuia bene sau reu; ci pucini mi-se paru a fi, cari seau se scia legile unei critice sanatoase, cumu le cere mentea si cavenient'a, seau se le urmeze strinsu si cumu se ar' cuveni.

Mai este inca si una specia de omeni, cari pentru că mai desfrenatu sesi pota espectoră totu ce le dictenza pasiunea si afectulu, se tragu sub scutulu anonimitatei, că dupa unu gardu securu, unde nu numai se nui ajunga nemea, ci nece macaru sei pota vedè; si mai alesu candu-si ascantu pen'a asupr'a unor persone, cari ori dein ce causa, seau dein impregiurari, seau chiaru si deu anema barbatescă, au esitu pre campulu luptei cu visirulu deschis. Pentru atari critici de multu se afla unu nume coresponditoru in dictiunaria-le totutoru natiuniloru scrisa si nescrisa.

In catu acestea se potu apleca la critic'a dein Korunk sub titlu: „Asociatiunea literaria romana“, carea pana in momentulu scrierei acesteia a ajunsu la patru numeri cu promisiune de a o continua si mai departe, lasu in judicat'a abonatiloru acelui jurnal.

Scopulu mieu nu este aici, nece a reproduce acea critica lunga, nece a luă la crise de-a-menuntulu espectoratiunile, injuriele, saroasmele, si alte cate tote dein acea critica. Cene are volia de ale cu-nocea dein firo in Peru, potse le vedia in numerii disului jurnalul 250, 252—4 si cati vori mai esi de aici inainte. Ci scopulu mieu este numai, a dă respunsu la cele mai esentiali, si inca pre catu se ar poté mai pre scurtu si mai la intielesu, nu atatu intru interesulu personei si cuventarei mele, catu mai vertosu intru alu causei chiaru natiunali, carea nu se pota desparti nece una data de cau'a literaturei, limbei, si istoriei ei.

Cele alalte seau nu merita nece-cumu luareamente; seau cari aru mai merită, se tienu de alte persone prea-demne, in ale caror'a de-repturi numi liau libertate de a me mestecare.

In articulu I, dupa ce criticulu premite acelu principiu de mare pretiu pentru ori ce critica, cumu ca va se se tienia strinsu de actele publicate despre iuagurarea asociatiunei, pentru că nu cumu-va apoi sei impute eeneva, ca nu sa facutu critic'a dupa documente autentice, — numai de catu cu actele in mana da prob'a cea mai eclatante seau despre capacitatea critica seau de volenti'a de a urmă strinsu principiulu ce a premisau, candu in dataface unu hircu catu se pota de grosu, referindu pre temeliulu a celor u acte, cumu ca comitele Csáky ar fi contribuitu la asociatiune 1000 fl. v. a. Sta asta undeva scrisu in actele publicate? Celu pucinu io

numi aducu amente nece dein acte nece dein cele ce le am auditu in faci'a adunarei- de catu ca intre meritele domnului comite s'a adusu inainte si acea sapta generosa, ca a datu societatei de lectura dein Clusiu 1000 fl. v. a. Adeveratu, ca nece jurnalele dein Clusiu nu au prea sciatu de diu'a inauguratei disei societati, macar ca s'a tienutu in Clusiu numai in Octobre a. c., nece an fostu in stare de a face destintiune intra acea societate si intra asociatatiunea deschisa in 4. Nov. a. c. Ce mirare dar', deca nece criticulu nostru nu le a destinsu, de si avea actele in mana.

Dupa acestea, domnia lui descoperindu dein partea sa, ce obiecte ar' si asteptatu, se le afle tractate in cuventarea Esc. Sale D. presedinte, si nemultuminduse ca ce nu le a aflatu, in urma inchide cu acea eleganta oservatiune: ca pota le va aflatu in cuvantarea mea. Adeverulu inse e, ca dui nece aici nu aflatu ceea cercata, si pre cumu se va vedé, cu multa parere de reu. Ci intru asta un'a, dieu, că nu am nece atat'a pecatu, catu prunculu candulu nasce mumas'a, dein causa, ca d-lui nu mi-a facutu cunoscuta de buna ora dorirea sa, er' acumu e camu tardioru pentru asta data. Ci patientia numai, ca-ce quod differtur non auferetur, si pota ca cu alta ocasiune ne vomu pune tota nevolient'a ca selu multiumimiu, deca ne va fi prein potentia.

(Va urma.)

Клуж, 22. Dek. Ne informară din icsbórz vrednich de kredituz, kmtk proiectul reorganisările komitatelor transilvane este ținută. Komisziune (căsă ne frapozeshete komitetelor) reprezentanților de dinătră se vorbă propriețari mai mari și mai mici și din deputați ne căpătă lă vorbă alego orașele și satelor. Proprietățile patrulăi membrilor komisziunii komitatelor să a dețină așea:

Дн комитату Альеи де съсъ комисзионеа ва копта din 33 тембрю, адикъ din 6 проприетари мари, 10 маи мичи, карии воръ поте фи алеши, 15 деputаți комунал, 2 пегзетори със месерии.

Дн Алье де жосъ 68 тембрю, адикъ 10 проприетари мари, 24 маи мичи, карии тревзе оъ фи алеши, 24 деputаți комунал, 8 оръшани, пегзетори със месерии.

Дн алд четъдии de Балтъ 51 тембрю, адикъ 8 проприетари мари, 18 маи мичи, 24 деputați комунал, earъ din сателъ Четате-де-Балтъ 1, кмк ши 2 пегзетори със месерии.

Дн алд Търдеи 68 тембрю, din карии 10 проприетари din chei mai maru, 24 maи miche, darъ aleshi, 24 deputați комунал, орматки Търде 2, С.-Регио 2, Гъргиу Ст. Impea, Агървичел, Търскъял ши Лъпша къте земя.

Дн комитату Клужу 66 тембрю, адикъ 10 проприетари мари, 24 маи мичи, darъ aleshi, 24 deputați комунал, 8 оръшани пегзетори със месерии.

Дн алд Добъчеи 50 тембрю, ши адикъ 8 проприетари мари, 16 маи мичи darъ aleshi, 24 de сate, 8 dela orașe.

Дн алд Солокия din лъвптр 50 тембрю, адикъ 6 проприетари din chei mai maru, 20 maи miche, дпсъ aleshi, 20 deputați комунал, 4 оръшани, пегзетори със индустрии.

Дн алд Хенчдореи 88 тембрю, адикъ 8 din проприетарии chei mai maru, 36 maи miche дпсъ aleshi, 36 deputați комунал, 4 пегзетори със индустрии.

Дн дистriktu Năsăudu 30 тембрю, адикъ 24 deputați комунал ши 6 оръшани пегзетори със месерии.

Дн алд Фъргъраш 33 тешврю, адикъ 4 проприетари mai maru, 10 maи miche, aleshi, 15 deputați комунал, 2 пегзетори със месерии.

Дн скавулъ Одорхеи 34 тешврю, адикъ 4 проприетари maru, 10 проприетари aleshi, 16 deputați комунал, 4 пегзетори със индустрии.

Дн Харомесек 41, din karii 4 проприетари maru, 14 maи miche 21 комунал, 2 пегзетори.

Дн Чик 38, din karii 4 проприетари maru, 8 maи miche, 12 комунал, 4 индустрии.

Дн Мэрш 40, адикъ 6 проприетари maru, 14 maи miche, aleshi, 16 комунал, 4 пегзетори със индустрии.

Дн Ариеш 22 тешврю, адикъ 4 maru, 6 maи miche, дпсъ aleshi, 8 комунал, 2 de Bințulău de съсъ, 2 пегзетори със месерии.

Мембрю trebuie съ фи' treckz' de anu 30 ши съ нъ фи' foștă kompromisi (торалічеште ка криміналі със політічеште ка революції?) —

Ачестеа date ле авемъ дпсъ „Корзук“ din 22. Dek. № е дпдоиэль къ че ва фи' съ фи', съ ва пълка ла тимулъ съ нъ не кале официалъ. Mai departe дпсъ триста espariipz' che făcărește 40 kărăcă de 7 липн (Apr.—Okt.) prii komitate ши скавне къ привре да о пе'пделецере комплектъ дпtre чело дозъ паджонали-тъц, пе пои нъ не ва приinde пичи впш пик' де міpare, дкъ воръ вені еаръші алдii спре а не октроа ши органисъчнна пинстру-

* Gaze'a cu Foa costa 10 fl., eara Telegrafulu rom. 8 fl., — 18 — 9. —

ір; чеа че дноъ не ділсеште din свої атіснів проєктъ de органісъчна сомітетелоръ съпѣ окаспеле ші дистрікте локгіте ротъні ші сасі, къ тогъ 11 каре ну се вѣдъ пікъіръ, ка ші т ачелеаші ну арѣ авеа ші еле требвінъ де о префачере асе- зеа padіакъ ка ші челеа вігаро-ромънешти. Ші тогъні дно- ші зпіверсітатеа съсѣскъ а рекзпосквѣ одатъ, къмъ къпкігеле глатів съсешти дноъ каре а декрѣс органісъчна дно бара съпѣ токта ші пептръ сасі ші талтъ о болъ ші певоіе каре дноѣтъ ші дно діне дно тогъ прівінца не локъ. — Че е френтъ,

Сібії се івісіе дно не la Іспін а. к. дно проєктъ орекаре, въ карелі цюра тогъ ар фі съ се дішпарцъ дно 35 дистрікте, къ 12 ромънешти, къ ші біне 1 тіліонъ локгіторі, 12 зпі- съсѣкшти къ врео 527 тії ші — 11 съсешти къ 200 тії ло- горі: № квтва сасі ворѣ съ лене де о асеменеа дішпірдѣль ші органісъчна дефінігъ а дінвітіоръ? Къмъ Apde- ї одатъ тогъ ва требві съ се дішпарцъ пеанпъратъ din поі ші къ прівіре да падіоналітъд, де ачеста поі ну не діндоимъ дно- пімікъ; чеа де каре не теметъ есте къ ачеа дішпірдѣль ва преа ашъна діделвігатъ. —

Жхрпале зпігрешти не адѣкъ еаръші кътева штірі фортъ мъкте din секвіме, зnde се паре къ тъчніарі се таі дішпі- къ дно локъ де а се дішпіціна. Не ла врео дозъ сате шарі Харошескъ ёменій дормъ дішпіркаці ші тогъ къ фріка къ съ- зиѣ клопотелоръ ді ва дештѣнта дно флакърі. — Дела Odop- лі се скріе, къ дѣкъ ну ар фі остьшіто дішпірътѣокъ дно ші, зекрітатеа піблікъ ар съфері ші таі греѣ de фрі ші i de пінте, къмъ ші de есчеселе бедівілоръ.

Din Біхаръ — дно zioa C. Ніколае 1861. Апкъ кон- лікъ къ вікіріе, къ се веогескъ ка о поі відъ вате дно съп- зе ротанілоръ де пела Крішіа ренеде: дно 10. Dek, врео 34 комѣне къратъ ротане трімісеръ о дінвітіоне din 45 пер- зе къ талдѣ преоді дно фрпте ла D. Кошикарі ка о'лі бене- ге, ші діеконеа дінвітіоне чедоръ 32 de mii de ротані черкълі Александри — дінвітілі Крішілі ренеде. Ля жхтѣтате 1 ѿре дно біневентъ дно літба ротанъ dn. протоп. Ніколае radi, дно фрптеа дінвітіоне ші еі дішпіръ дно теторандъ дно літба рѣшанъ, звокрісъ де тої трімішиї попорві, — дно dn. в.-прот. Ioane Крістіанъ — дно каре се чере літба ро- зь, ка літба офіціаль дно тогъ афачеріле, la каре біневентаре Са комікарілі r. dn. Ioanne Петракъ респінсе in літба ро- зь камъ къ зрштѣроле къвінте: „Фортъ ше сімід ферітѣ а ai ачеста пітерошь ші чіпстітъ дінвітіоне ротанъ, дно ші зе іертаре, къ дно къвінцу по чіпстітъ дінвітіоне ну о звітѣ прімі дно сала комітатъ, — fiindъ болпавъ, дно асекрізъ, къ тогъ череріле дренте але ротънілоръ се ворѣ пліпі, ве спіпъ къратъ, къ паціонеа рошъне аре талдї inimіchі, ачеа тої се ворѣ ресіні, — къ кредитуа ротънілоръ, ші ніреа кътъ тропъ есте къпосквѣ. — Ез ну те ладѣ — къ еа къ дно тімпілі тредкѣтъ че амѣ фъкѣтъ пептъ ротъні, къ ia карії тъ къпоскѣ фортъ біне счів, дно се къ вікіріе ве спіпъ, ротъні дно рестітілі ачесторъ 12 апі дно атѣтѣ аз днаін- зе дно счіпъ ші кълтъръ, кътъ пеії зпї дно але паціоні, — зпї ші трімішилоръ D-востръ твітѣріе din партемі пептръ звітѣаре опоріфікъ, ші къ тъ воі сімі дно пітері а фаче ствілі зерерілоръ дренте але паціоні ротъні. — Ля ачесте къ- те ну дебеа комітатарі. — Дела Беішіа ші чеіалді ротъні din каръ аштѣтѣтъ асеменеа паші, — акъм къндѣ inimіchі ну не івліеокъ; — къ се ва inkide зша dinaintea постръ ші ну вом- ге інgra да піпть; ші апоі тогъ респінсаілітатеа ва къдѣ не інелініца постръ.

dn преотъ ротъні.

АДСТРІА. Biena. Mai. Са кълторі ла Венеція, зрматъ de іністрілі de ръсбоіг гр. de Дегенфелдъ.

Ценералъ гр. de Benedekъ дно ва фаче аколо кортепіреа (така) ші ва зрта не Mai. Са ла Верона ші ла Тіролъ. Каса звітілоръ сенатълі ішпіріалъ о'а пророгатъ пъпъ дно 4. Фебр. ну тімпі че комітетълі алесъ ва есаміна звітѣлі. — Каса de всі се ва ашънъ піпъ кътъ тіжлокълі лапеі ла Iap. Ля амѣ аселе зртаръ десватері феріні асзпра комітетіндеі сенатълі е а есаміна сеі ва звітѣлі, зпї ші вѣргоіа Боемії зічеа, къ рішіндѣ сенатълі пропвісъчна звітѣлі, коптѣтадеі тоге зе- віле перепресентате дно сенатъ. Алдї къ тіністрілі Штерліпгъ зінеа, къ комісіа ачеста dela Маіестате ка о граџіе съ каде а зе прімі, прекът съ ші прімі.

ІТАЛІА. Тріпіл. Декъндѣ съ пріміръ дно кътреа декр- тѣріе ші коміліселе кътреа din 27. Мардіе: каре съпа ка Італіа съ фіз зіні зпітъ ші съші аібъ зеітѣроле съ дно Рома ка ка- пітала регатѣлі, ші ачеста къ о шаіорітате фортъ дноєтнать de 232 звітѣрі дно коптъ пітмаі ла 79, гвівернълі дно зіні фѣ про- вокатъ де кътреа а ші пісѣ дно лакріре о армаре дітедітъ. Ля шкода павтікъ са датѣ opdine ка фѣръ ашънаре съ dea гата ко-

рѣвіе de ресбоіг; тогъ ачестъ mandatъ аз прімітъ тоге челе- лалте фабрічі de коръбі. Ля зрепа (фабрічі de арті) съ лакръ зі ші пітте пеірітетатъ. din inventarілі че съ лакръ дес- пре прада зіатъ къ окзпареа Гаетеі, зnde капітласе рецеле Францъ II., се веде къ Італіенії аз таі пісѣ тъла не о твідіше de артъріш ші твідішіе: 701 твіпірі de фортъреацъ, 118.100 твіпірі de алтъ калібръ таі тікъ, 69.070 пішті ші алтъ артътърі, 232.653 кілограме de пілбере de пішкъ (апропе ла 4 тії тъжі), 161.784 патропе ш. е. Трата опаніблъ карлістікъ, че дітрасе пептръ апърареа касеі екорецеізії вѣрбопѣ Францъ са пітічітъ къ тогъ дішпірізъ къ шіфблъ еі Боргес; ші пептръ съпіпереа брі- ганділоръ, карії съпітіаці din Рома атепінгъ пачеа Італії сосі граф. Аресе дно Neapole, ка дно діцеліцеро къ губ. франчесе опдінезе твіорі de аі съпіне ші стірі дела грапіцеле ротане, сіліндѣ пе експрізеле Францъ а се контені дела дітграпініді дішпітъпосе.

Гаріалди еасъ еаръші la лактіпъ. Кътъ адзпареа щепераль а комітетелоръ de провеziемтъ (пептръ артаре) скріссе Ер- кілеле Італії ші ачеста:

,Ne апропівітъ de діфінітіва ресолваре а дітреевчнії падіо- пілтъділоръ. Ля тъпіа твітроверъ дішпідекърілоръ че ni се оп- серъ din партеа діштапілоръ, а амічілоръ шірещі, ші а челорѣ фрікоші, карії пе опъческъ, поі о тітідѣ адвѣ de fine. Апч- тадї къ цеалкісіеа персонале; съ лъсътѣ історіеі, ка ea съліне жхдече фантеле; зітърѣ ла зітърѣ се пе альтврътъ ші таі таре, дішпіндулі зітърѣ дішпіръ флатврѣ рецелі, бърбатылі de опоре. Се пе дітврѣвѣтътъ зпї пе алдї а еши пе къшпілъ лактіеі соленелъ din тоге пірціле ші а спріжіні брава постръ арматъ, опі зnde ва чере тогентълѣ; ea сълі афле дно поі дікъ одатъ каме- разі de лактъ demni de denca. Колкірареа фръцескъ а твітроверъ е гарапіа вікторіеі постре.“

Бзетблъ са пропвісъ дно камеръ дно 21 ші дефічітълъ пе 1862 e 159 тіліоне, каре се ва акопері пріп арпкѣтъръ ла комі- тівчнії ші пріп емітере de банкноте de 20 тіліоне, къ каре Італіа ва авѣ дно черкъларе 50 тіліоне de ліре дно банкноте. Камера а вотатъ терцеріа дінайтѣ дно зіліанцілі din 1861; рзрікъ фаворобілъ пептръ дішпітіріеа Італії.

Каса і птреве віріеі ла Свторіна dъ лакръ ла діплома- ціе, къчі інсвріпітъ Взкаловіч са пілпісъ ла Франца ші Рсія дно контра Австріеі. Рзоіа ші тремісе 40 тії фр. in аврѣ пріп. Ніколае din Млтепегръ ші Франца пріп Dr. Пріпділі, каре е фрѣкъ, атраце пе Пріпділі дно фавбреа са. Ля пота Рсіеі датъ кътъ Астріа зіче Пр. Горчакофъ, къ пітіріеа събскрійтѣрѣ да трактатълі de Паріс ворѣ жхдека, дѣкъ Астріа а лакратъ пітмаі de cine, пъпъ кътъ с'а вътъшатъ респектълі кътъ пітре.

Каса Anglo-амеріканъ дікъ ну e рзпѣ ла впѣ фелі, съ кріде дно съ ва коміпнє фъкѣндѣсъ комісіоні din зітве пірцилі. Маріна амеріканъ кость din 264 коръбілі къ 2557 твіпірі ші зітмерылі шаріпарілоръ аз сіті ла 22000, ачеста пітре ва сілі ші пе Апгліа а съ діпдіплека ла впѣ коміпромісъ.

ТЮРЧІА. Свтаплъ провокъндѣсе да трактатълі de Паріс а ді- дрентатъ о потъ кътъ пітре, пріп каре фаче къпосквѣ къ от- ріріле сквіціеі зеірвешті ші таі вѣртосъ лъдіреа комітетіндеі сенатълі сеірбікъ, редікареа касеі Озреповічі ла рапірѣ de di- nascie ші реоргапісаеа трактаторъ ла 50 de mil, съпѣ о modi- fіkare контразікѣтѣрѣ дрентълі de звірапѣ, прекътъ ші Ҳст- тавълі ші дітерпітъчнілоръ пітірілоръ европене дно трактатълі din anзлі 1856.

Principatele Unite. X F

Дно зітреіле сосіте dela Бзкресчі піпъ дно 22. Dek. Ҳпі- пеа челорѣ дозъ пріпчіпітѣ ротънешті есте актъ о фантъ комі- літітъ, din касоі къ фершаплъ Пордїї кареле черкъла таі дѣ- пізії пріп зеірвале а къзѣтѣ, еаръ дно лаклъ ачелгіа зеітѣ алтълъ, дно зітреіле се прокішѣ зпініеа дітре тарі соленітълі. Еатъ актеле патріотічіе прівітіре да ачестъ евітъштѣтъ:

ПРОКЛАМАЦІОНЕА DOMNULUI ROMÂNULORĂ.

Ротъні! Зітреіа есте діндеілітъ! Националітатеа Ротъні есте дітешеіатъ! Ачестъ фантъ тірцілъ, дорітъ de цеперацие трактате, аклашатъ de корпіріле леізітірѣ, кітатъ къ кълдѣрѣ de поі, с'а рекзпосквѣ de Млата Портъ, de пітіріле гарапі ші с'а діпкісъ дно datinale падівілоръ. Дзтпнезевлъ Пъріпділоръ пошті а фостѣ къ Цеара, а фостѣ къ поі. Елѣ а дітврітѣ cilin- діліе постре ш'а kondisъ кътрее впѣ фалпікъ вітторѣ.

Ля зілеле dela 5. ші 24. Ian. азі деіпсъ тої а Востръ діпкредіре дно Александъ Надінії, азі діптрпітъ сперанделе вострѣ діптр'впѣ сінгрѣ Domn. Александъ вострѣ въ дѣ астѣзі о сінгрѣ Ротънії. Въ івідї Патріа, веіді ші дар а о дітврі. Съ трібескъ Ротънії!

Alessandrъ Ioan I.

(Зрмезъ сеітѣтѣрѣ тіністрілоръ.)

МЕСАЦІЯЛЪ DOMNITOPІЯЛЪ.

Domnіоръ Дептадц!

Ла окасізnea deckidepeI cecisneI aktuale a adnпърii в'амъ
zică къ Ծніреa есте дн fine добжnditъ nentra noї. Астъzi, кънд
a cocitъ aktvlel пріп каре се констатъ рекюпштереа Ծнірii de
кътръ Ծнірата Портъ шi тарелъ пътеръ гарандъ шi днскріреа ei
дн фрептвлъ пъблікъ Европеанъ, не de o partе проклатъ Ծніреа
днaintea церeI, ear ne de alta въ кспвокъ domnlоръ, а въ дн-
тръni la Бѣкбресчі днпревnъ kз adnparea церeI сърорi дн zioa
de 24. Ian. в.

Пътъ атвнчі dap ʌп прівіре къ фінітвлѣ апвлї се апропріе, въ рекомъндѣ Downlорð, а регла імпоревть къ гѣберплѣ Мэх aciгврапеа diферітелорѣ сервічі пвлїче. Въ апвпці тутѣодатъ къ амѣ пріїмітѣ dəniioiгnea датъ de министерлѣ Мэх, авкндѣ дпсъ а речеа ministrї ʌп фундізпіле лорѣ пептвѣ еспедвіреа тревілорѣ пъпъ ла тошентвлѣ апрониатѣ къндѣ се ва пътѣ nsmi ʌnѣ ciнгврѣ Ministrї пептвѣ România.

Дъмнезех се винесквите за лакрърите адеквърпии ше съвършава вълни и съпътства пазъ.

Aleccandp^s Ioan I.

(Вртеаъ семпътвріе тицетрілоръ.)

Adspērile až тај лякратѣ астѣзі пептрѣ чеа дспѣ үртѣ брѣ
деспѣрдите пептрѣ а вога кreditылѣ черятѣ пріптр'юнѣ тесації ad
хок ка съ погъ терде карзлѣ гъбернътжитале пъпъ че ва пэтѣ
Adsparea ce десбать ші се вогезе үвдуетлѣ ап. 1862. Астѣфелѣ
Adsparea din Бъкъресчї, дспѣ че а прочесѣ да алецереа бирозлї,
а аскълатѣ чітіреа проклатърї ш'a тесацівлї dompeckѣ ш'апої
а адоптатѣ дн үнанамітате пропгпереа үрштѣбрѣ каре с'a ші
спедвітѣ Мърпei оале.

Прé-Лпълцате Dómne!

Днът троиците Молдавиеши Церкви ротъпешти, не каре Ромъни
тъпни въ архиепископатъ до воинца лорд д'а се ѹни, Мърия Та и ръ-
дикатъ троиците Ромъни; ка репрезентанци аи ѹни първи а аче-
штий Францусе Рошъни, че астъзъ ш'а Iзватъ официалността локвъл
севъ днитре падишалие domnitorе до Европа, венювъ се деяниетъ
да пішибеле троиците отащеле постреме de рекюаштингъ иви въ
бръшъ съ въ тунзилеасъ Димитреъ не ачестъ Троицъ, каре пътва
таи пътеа фи zdробигъ de кътъ къ виеана а 5 milione de Ромъни.

Din землемірській артіклії пе каре пе львівській воїнській артилерії прописана din „Романія“ № 343 се потім вживало щі ачелепарії криці, прін каре аж треквати впізнання підп'єс съ ажгогъ а фіфітъ компліріть:

ЧЕСТИХНЕА ХПІРІІ І А КОНСТАНТИМОПОДЕ.

№ не вомъ съпъне ла пі-
тмікъ че не ва фі імпъсъ, ш'а-
честа кіаръ дн пзтереа арт. 22 ші
23 din трактатъ de Парижъ ші
арт. 2 din конвенціїне.

K. Nergi.

Тотъ лътъеа къпоще memorandълъ трътъсъ de Domnitориалъ Ромъніоръ къtre ацітеле съѣ dela Константиноіоле. Нъ аветъ пімікъ de zicъ контра ачестъ memorandъ да въ deспре реві-сізпеа лециі електорале; дпсъ ші асъпра ачестъ пътъ каътъ съ лътълъ дп консідераре къ ревісізпеа лециі едекторале нъ фігбръ ка о чеरере дп ачелъ memorandъ, ea сервеште пътъ ка о скъзъ а пемерферілъ лъкбрілоръ дпainte. Орі кът ар фі, Domnitориалъ прідѣлъ алтъ memorandъ а чеътъ а нъ со пъне дп десватеріле конфіерілъцелоръ ачеастъ ревісізпе. Ноi не опримъ аїчъ ші ашезътъ дп прінципіе къ патеріле гаранді нъ потъ съ deсбатъ декътъ асъ-пра пътърілоръ не карі ле ар чеъ Ромъніи ші Ромънії нъ потъ съ чеаръ лъкбрілъ каре дптръ дп чекълъ фрептълъ лоръ de авто-номіе а цорелоръ.

Пътериле гаранді потѣ съ прїмѣаскъ аз съ реопингъ; пічі одатъ съ ne dea лвкбрї че пои нѣ амѣ черятѣ. Чеа че кътѣ съ се факъ дн зілелу трекютѣ къ mai твлте пропосіції din пар-теа Пордеї, а фостѣ о консечіпцъ а неферічітѣ леці електорале прошлагате пріп копвенціїне, — трістѣ антежодинте че нѣ а ліп-сітѣ а фаче ръзлѣ! Кътѣ пшптарі се афль дн копвенціїне de па-таръ а фаче парте din адіністраціїнеа інтеріоръ ші каре нѣ аз фостѣ червте de dibансс ad-хок, сшптѣ атътета трісте антежедингдї de кълкаре а дрептѣлї de автономіт. Тішпмлѣ а добедитѣ дн хрѣть, прїптр'о дрербсъ сперіпцъ, къ леціле че нѣ сшптѣ Фѣкете de Ромъпї нѣ потѣ съ факъ ферічіреа Ромъпілорѣ. Лвкрѣлѣ есте лесне de дпцелоеѣ; чїпе mai sine de кътѣ чеїлѣ че сшфере пітѣ съ квпоскъ требвіцеле селе? опі че раціїпі ворѣ da Ромъпїлї карі аз прїмітѣ ачеле леці фѣккете ші дпппссе де стрѣпї контра автономіеї церелорѣ, нѣ потѣ съ афле алѣ скъзъ de кътѣ дн сль-

бічівна мордя де атакі ші дні сперанца де а се репара ръзгл
таі тързів. Ачеаста репараре о ведемѣк къ фічепе
а се ефектва ші о добадѣ есте меморандум Dominitоріалы пріп
каре чере къ стърхіре а пз се ревіса ледеа електорале дні фіппъ,
ръшъпе ка о зритъ дхрербсъ а кълкърії фрептврілорд щерсъ; ръ-
шъпе ка о добадѣ де пзінілѣ респектѣ че аж стръіпії пептра
дрептвріле Ромълорд; пімікѣ пз чере таі грабікъ репараре
de кътѣ реформа ледії електорале пріп пацівне. Пъпъ атакію
nile катерелорд сантъ легате: Еле пз потѣ протеста контра тъ-
сверелорд лзате de стръіні, контра дрептврілорд щерсъ de авто-
номії: ші кътъ яр пзтѣ съ протесте контра кълкърії дрептврілорд
щерсъ d'a фаче ледії, къндѣ ea дпсъши пврчеде динтр'о кълкаре а
ачесторд сълте дрептврі. Катера дар каэтъ дпайлте de тобе а
девені о катеръ паціопале. Ші ачеаста гріжъ каэтъ съ'ї фіѣ
диктатъ de дпсъши патріотіствлѣ съѣ, de каре пз аветѣ фікѣ
дрептврі de a ne дпдои.

Репрезентанції п'ятерів гарантії фрєн душтиїпцаці де спре
теторандівіті Domnitorівіті. Пóрта, диспіратъ de воїнда партік-
ларъ а Слатинські Авдієв - Меджіді, каре, орі симпатіз п'ятер
персона Domnitorівіті, орі допінгъ de iniçiativъ, се декларів п'ятер
вніреа прінчіпаторов; дар впів фелів де впіре каре дн лім-
бацівіті сът modestъ о нзмі чентralicаре а п'ятерів ші таї
тързів: Уніреа admіniстратівъ ші леїслатівъ а Прінчіпаторов. Світліма Пóртъ, диспітьшпітатъ де сепаратістії, третівръ днаітіса
ideieli de впіре defіnitіvъ; авжнді дн ведере допінгеле Франції
ші tendingеле впорѣ попоře, каре atypічі атръцеад сімпатіїе Ев-
ропеі пріп тішкірі цепербсе, третівръ асеменеа de a дн тързіа
съ реконбекъ ачёстъ Уніреа. De xnde креъ впів фелів де впіре пе
віаца Domnitorівіті актвале, прекват о ведемі deckrісs дн пота
Са кътръ атінції съ. Впів че ачеастъ потъ апаръ пріп foile пы-
бліче, конштиїнда Нордів пърд ліпштіті: Ea днчепів съ креазъ
къ с'а ші тершинатъ честівлеа. Кътръ ачестеа Ромънії пз днч-
таръ къ орі че окасіоне а се деклара п'ятер Уніреа; лотфелі въ-
звръті adspіtіre, преоа Ромънії, петіцівнеа de пе кътпвлі лі-
бертъді, теторандіе Domnitorівіті репетітіе декларіндіссе п'я-
тер впіре. Ачесте черері къта съ атрагъ прівіріле Европе. Ру-
сіа ера п'ятер Уніреа; дар пз п'ятер Уніреа кът Тврчій воїац съ
о фактъ: ea воїа впіреа defіnitіvъ, къ прінчіпе стръїпі, zikg впії.
Къдіва консерваторі архікаръ ачёстъ ideieli дн амбеле adspіtіre дн
вара апзлі ачеості. Каре ера інтегрівіле Руслії ші каре ера але
консерваторівіорѣ дн ачеастъ прівінці? Руслія ші консерваторії
поміті ера альо сімчарі? Кредеад ачёстъ Уніреа ка тъптві-
торъ п'ятер паціоне? орі о прівіац ка впів тіжлюкъ de a тъпжі
Domnitorівіті? есте о честівле гравъ ші пз п'ятер акзоа фъръ
довезі. Уніреа къ прінчіпе стръїпі днкіде дн cine o ideieli mai
тапе, виї прінчіпі de націоналітате ші лібертате, есте днденен-
динда абсолютъ а націонії Ромъніе; есте лібертатеа націонале din
каре п'ятереді туте членалате лібертъді ші фъръ каре, туте лібер-
тъділе інтеріоре съптъ песігзре ші провісіоріе. (Ва згта.)

Ръспънсър: Леграно. № се афълъ, декътък къ чирле, ши
ачеста се поге траце де вічі пріп лібреріалъ Haberl & Sindel.
Оравіца. D. C. дела 1. Мартіе пътai пе б лені ві се къвіне прі-
міреа фоілоръ, дечі тръмітеці рестълъ ші се воръ таі континъ,
къ 5 фр. сантъ = 6 лені. — Прага. La Редакціяна Газета пъ-
ешті препхмератъ. Кхи ал тръмісъ препхмерцизпна?

Н. Препътъръчівна съ се тръмтъ пътъ не *adv.*: „Ped. Газетеи Транциланіе, орѣ Іак. Мрешанъ“ — пептъ каре апо- ватъ разехъде: сар' съх руха ствѣне се предъ тѣа.

Портретите депутати морд романи in dieta Șagăriei anspundate
лр №х 86 аж Газетей се афъ да д. лег. аїч I. Царшоих

Архивъ № 86 азъ Газета се афѣ да д. нег. аїчъ I. Першои.
Архивъ! Фіѣкаре D. препътерантъ сѣдъ кореспондентъ съша
адаагъ пъререка: déкъ се лепъдъшъ пеитръ етерпітате словеде чи-
рилъ дела 1. Ian. 1862, дыпъ че о зечиме de секълъ амъ datъ
Газета тотъ дипеотрідатъ? Плъзралітата ва devide. Силь по фаче-
німе. Блажію. Неашъпатъ intregъ, дела №. вииторів intр'спа, пъ-
тилъ се фіѣ аїчъ. —

Күрсөріле ла барың 27. Декември. к. п. стағ ашес:

	Вал.	авст.	фр.	кр.
Галвіні Ампирътешті	.	.	6	67
Аугсбургъ	.	.	139	50
Londonъ	.	.	140	80
Ампирътешті ладионалъ	.	.	81	65
Овлігайле металіческі de 5 %	.	.	66	45
Акційне банківські	.	.	750	
" кредитів	.	.	177	80